

Від 07.05.2024 № 414

Адреса для листування: а/с 316, м. Львів, 79000, Україна. Адреса: вул. І. Франка, 9, оф. 1а, м. Львів, 79005
Тел./факс: +(38) 032-225-76-82. Тел. +(38) 032-275-15-34 Електронна скринька: office@epl.org.ua. Веб-сайт: http://epl.org.ua

**Міністерству розвитку громад,
територій та інфраструктури України**
1135 Київ, проспект Берестейський, 14
Електронна адреса: miu@mtu.gov.ua
Телефон: (044) 351-50-09

Коментарі ЕПЛ щодо проєкту Закону України “Про засади відновлення України”

ЕПЛ висловлює вам свою повагу та просить розглянути наші коментарі.

Нам відомо, що продовжується робота Міністерства розвитку громад, територій та інфраструктури України із залученням широкого кола зацікавлених сторін з підготовки проєкту Закону України “Про засади відновлення України”.

Спершу варто вказати, що проєкт Закону «Про засади відновлення України» (далі – Проєкт) не врегульовує співвідношення між національним планом відновлення України і планами відновлення областей та населених пунктів, що видається прогалиною. Регіональні і місцеві плани відновлення повинні розроблятися на основі та виходити із принципів, закладених у загальнонаціональному плані відновлення України.

Проєкт не враховує основний Стратегічний документ ЄС до 2050 року – Європейський зелений курс, у синергії із яким повинно плануватися і втілюватися відновлення України. У преамбулі до Проєкту серед пріоритетних передумов для прийняття відповідного закону не згадуються цілі сталого розвитку, збереження чи відновлення довкілля, яким там очевидно є місце.

Серед принципів державної політики щодо відновлення із «довкіллевих» принципів враховано лише сталість, втім лише як складову частину нового європейського Баухаусу (NEB). Проєктом пропонується створення Ради доброчесності в цілях забезпечення прозорості та громадського контролю виключно в частині діяльності з відновлення, що стосується будівництва. Інших органів контролю за діяльністю уповноважених органів та осіб (окрім внутрішнього контролю) Проєкт не пропонує.

У законопроєкті вживається англійська назва Єдиної цифрової системи відновлення України DREAM. При цьому не зрозуміло чи це англійська назва системи, чи абревіатура. Разом з тим, Регламент ВРУ говорить, що мовою роботи Верховної Ради, її органів та

посадових осіб є державна мова, тобто українська. Відповідно до Методичних рекомендацій щодо розроблення проектів законів та дотримання вимог нормопроектної техніки, схвалених постановою Колегії Міністерства юстиції України від 21.11.2000 року № 41, текст проекту викладається стисло, простою літературною мовою, по можливості короткими фразами. Особливу увагу необхідно звертати на точність термінології. Відтак доцільно замінити слово DREAM українським словом. Те саме зауваження стосується інших англійських слів, що вживаються по тексту законопроекту, зокрема принципу нового європейського Баухаусу (NEB).

Проект закону не містить в основних положеннях довікллевої складової та не є наскрізно екологічним, що призводить до дисбалансу економічної, соціальної та екологічної складових та може становити ризик для відновлення та розвитку регіонів. Проект закону не враховує збитків нанесених довкіллю, як таких що можуть становити серйозний ризик для життя та здоров'я громадян України та всіх природних ресурсів нашої країни й є одними з першочергових для відновлення. Законопроект не встановлює запобіжних механізмів які б допомогли зберегти довкілля України в разі конфлікту інтересів економічної та екологічної складової. У термінах поданих в проекті закону не вказано пошкоджень та знищення природних комплексів.

Мета та сфера дії законопроекту не містять чіткої довікллевої складової. Стаття про законодавство у сфері відновлення не містить цілого блоку природоохоронного законодавства України, дотримання якого є критично важливим під час відновлення територій. Стаття 4 щодо державної політики в сфері відновлення має одним з ключових принципів людиноцентричність та не містить напрямків з охорони біорізноманіття, механізмів з адаптації до змін клімату, збереження водно-болотних угідь, збереження територій та об'єктів природно-заповідного фонду України, що відповідають природоцентричності та ідеям збалансованого розвитку. Однією зі складових Зеленого курсу є Стратегія збереження біорізноманіття, включення цілей якої до плану відновлення має бути обов'язковим.

Просимо взяти до уваги, що відновлення України – це не лише будівництво та «відбудова» в прямому сенсі цього слова, відновлення нашої держави має включати всі складові елементи, одним з головних серед яких є довкілля як одна з основ для розвитку всіх сфер життя в країні, й довкілля як самоцінність, природа яка потребує охорони та збереження.

Окрім вищенаведених зауважень хочемо надати інші, адже законопроект не відповідає ні вимогам нормопроектувальної техніки, ні природоохоронному законодавству, а також інтеграційним зобов'язанням і Формулі Миру:

Поточна редакція законопроекту	Редакція законопроекту з урахуванням зауважень
Проект Закону України “Про засади відновлення України”	

<p>Стаття 1. Визначення термінів</p> <p>У цьому Законі терміни вживаються у такому значенні:</p> <p>...</p>	<p>Стаття 1. Визначення термінів</p> <p>У цьому Законі терміни вживаються у такому значенні:</p> <p>...</p> <p>У статті 1 пропонуємо додати такі визначення:</p> <ul style="list-style-type: none">- Пошкоджені природні екосистеми – пошкодження динамічного комплексу середовищ рослин, тварин та мікроорганізмів та їхнього неживого оточуючого середовища, що взаємодіє як функціональна одиниця, і включає типи місць існування, середовища проживання видів і видові популяції.- Відновлення екосистем – процес активного чи пасивного сприяння відновленню екосистем до їхнього доброго стану (стану, коли ключові характеристики екосистем, їхній фізичний, хімічний, структурний та функціональний стан, їхні ландшафтні та морські ландшафтні характеристики відображають високий рівень екологічної цілісності, стабільності та стійкості, що необхідні для їх довготривалого підтримання) чи оселищ до найвищого рівня, який можна досягти для його сприятливої еталонної території, чи оселища для видів до достатньої кількості та якості, чи популяції видів до задовільного рівня, як засобів збереження чи підсилення стійкості біорізноманіття та екосистем.- Пошкодження природоохоронних територій та об'єктів – заподіяння шкоди територіям та об'єктам природно-заповідного фонду, їх функціональним та охоронним зонам, територіям,
--	---

	<p>зарезервованим з метою наступного їх заповідання, об'єктам екомережі, територіям Смарагдової мережі, водно-болотним угіддям міжнародного значення, біосферним резерватам програми ЮНЕСКО "Людина і біосфера", об'єктам всесвітньої спадщини ЮНЕСКО.</p> <p>- Відновлення природоохоронних територій та об'єктів - процес активного чи пасивного сприяння відновленню екосистем природоохоронних територій та об'єктів, відбудова інфраструктури таких об'єктів, яка дозволяла таким об'єктам виконувати свої передбачені законодавством функції, відновлення матеріально-технічної бази установ та організацій, у віданні яких (та під охороною яких) знаходяться такі об'єкти та території.</p>
<p>Стаття 1. Визначення термінів</p> <p>У цьому Законі терміни вживаються у такому значенні:</p> <p>...</p> <p>П.2. Відновлення – діяльність, спрямована на подолання гуманітарних, соціальних, економічних, екологічних та інших наслідків, спричинених збройною агресією РФ проти України, та/або створення умов для соціально-економічного зростання, покращення життєдіяльності населення та діяльності суб'єктів господарювання на певній території, незалежно від того чи постраждала безпосередньо така територія від збройної агресії РФ проти України;</p>	<p>Стаття 1. Визначення термінів</p> <p>У цьому Законі терміни вживаються у такому значенні:</p> <p>...</p> <p>У пункті 2 частини 1 статті 1 Проекту визначення терміну «відновлення» включає і, власне, відновлення, і сферу розвитку інвестиційної привабливості, що недоцільно ототожнювати.</p>
<p>Стаття 1. Визначення термінів</p> <p>У цьому Законі терміни вживаються у такому значенні:</p> <p>...</p>	<p>Стаття 1. Визначення термінів</p> <p>У цьому Законі терміни вживаються у такому значенні:</p> <p>...</p>

<p>П.4. Значно пошкоджений населений пункт – населений пункт (село, селище, місто), у якому об'єкти соціальної, виробничої, інженерно-транспортної, енергетичної інфраструктури, будівлі та споруди житлового та іншого призначення зазнали значних пошкоджень та руйнувань, відповідає критеріям для визнання населеного пункту значно пошкодженим, встановленим Кабінетом Міністрів України, та визнаний значно пошкодженим відповідно до цього Закону;</p>	<p>У пункті 4 частини 1 статті 1 Проєкту визначення терміну «значно пошкоджений населений пункт» дається через використання терміну «значно», тобто застосовується визначення невідомого через невідоме.</p>
<p>Стаття 1. Визначення термінів</p> <p>У цьому Законі терміни вживаються у такому значенні:</p> <p>...</p> <p>П.9. Комплексне відновлення населеного пункту – це сукупність взаємопов'язаних та взаємоузгоджених заходів, спрямованих на відновлення у зруйнованому або значно пошкодженому населеному пункті об'єктів соціальної, виробничої, інженерно-транспортної, енергетичної інфраструктури, будівель та споруд житлового та іншого призначення до стану, що забезпечує створення повноцінного життєвого середовища (у тому числі відновлення економічного потенціалу території, повернення внутрішньо переміщених осіб та біженців);</p>	<p>Стаття 1. Визначення термінів</p> <p>У цьому Законі терміни вживаються у такому значенні:</p> <p>...</p> <p>Пропоноване у п. 9 частини 1 статті 1 Проєкту визначення терміну «комплексне відновлення населеного пункту», визначення «проєкту відновлення»</p>
<p>Стаття 1. Визначення термінів</p> <p>У цьому Законі терміни вживаються у такому значенні:</p> <p>...</p> <p>П. 11. Проєкт відновлення – комплекс організаційних, фінансових та інших заходів, спрямованих на відновлення, пов'язаних з будівництвом об'єктів нерухомого майна та/або придбанням товарів, робіт, послуг;</p>	<p>Стаття 1. Визначення термінів</p> <p>У цьому Законі терміни вживаються у такому значенні:</p> <p>...</p> <p>п. 11 ч. 1 ст.1 не враховують і не охоплюють питання відновлення довкілля – відновлення екологічного балансу та забезпечення екологічної безпеки жителів населеного пункту, відновлення його та прилеглих природних екосистем, що забезпечують</p>

	надання необхідних екосистемних послуг жителям населеного пункту.
<p>Стаття 3. Законодавство у сфері відновлення</p> <p>...</p>	<p>Стаття 3. Законодавство у сфері відновлення</p> <p>...</p> <p>У статті 3 Проекту зазначено законодавство у сфері відновлення, серед якого немає жодного нормативно-правового акту, присвяченого довікляю та його відновленню.</p>
<p>Стаття 12. Повноваження органів місцевого самоврядування у сфері відновлення</p> <p>...</p>	<p>Стаття 12. Повноваження органів місцевого самоврядування у сфері відновлення</p> <p>...</p> <p>У статті 12 повноваження органів місцевого самоврядування доповнити такими пунктами:</p> <ul style="list-style-type: none"> - організують та проводять громадське обговорення, в тому числі громадські слухання, проєктів відновлення відповідних територій; - проводять опитування громадян, у тому числі електронні, щодо потреб та пріоритетів відновлення відповідних територій; - залучають представників громадських об'єднань, експертів та інших заінтересованих сторін до процесу планування та реалізації проєктів відновлення.
<p>Стаття 23. Об'єкти відновлення</p> <p>...</p>	<p>Стаття 23. Об'єкти відновлення</p> <p>...</p>

	<p>У статті 23 - об'єкти відновлення доповнити такими пунктами:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Пошкоджені природні екосистеми; - Пошкоджені природоохоронні території та об'єкти.
<p>Стаття 26. Комісія</p> <p>Ч.1. Положення про роботу Комісії затверджується центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері з відновлення регіонів, територій та інфраструктури, що постраждали внаслідок збройної агресії рф проти України.</p> <p>...</p>	<p>Стаття 26. Комісія</p> <p>...</p> <p>У статті 26 варто уточнити назву комісії, при якому чи яких органах вона створюється та мету її створення і діяльності, відповідно частину першу статті 26 викласти у форматі: «З метою ...при ... створюється Комісія з розгляду ...».</p>

На підставі вищенаведеного:

1. Ми вимагаємо відкликання цього проекту закону на доопрацювання.

**З повагою,
виконавчий директор
МБО «Екологія-Право-Людина»**

Олена Кравченко